

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE

ŠTATÚT

Centra jazykov a kultúr národnostných menšín

2016

ŠTATÚT

Centra jazykov a kultúr národnostných menšín

V súlade s ustanovením § 21 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa čl. 19 ods. 3 Štatútu Prešovskej univerzity v Prešove vydávam po prerokovaní v Akademickom senáte Prešovskej univerzity tento

štatút

Čl. 1

Základné ustanovenia

1. Centrum jazykov a kultúr národnostných menšín (ďalej len „centrum“) ako súčasť Prešovskej univerzity v Prešove (ďalej len „univerzita“) je v súlade s ustanovením § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vedecko-pedagogickým, výskumným, vývojovým a dokumentačným pracoviskom univerzity s celouniverzitnou pôsobnosťou.
2. Štatút Centra jazykov a kultúr národnostných menšín (ďalej len „štatút“) nadväzuje na Štatút Prešovskej univerzity v Prešove a Organizačný poriadok Prešovskej univerzity v Prešove a upravuje postavenie, hlavné úlohy, organizačnú štruktúru, zásady hospodárenia ústavu a vzťah ústavu k ostatným súčasťami univerzity.
3. Sídлом centra je Prešovská univerzita v Prešove, Ulica 17. novembra č. 15, Prešov.
4. Pre operatívnu potrebu je možné používať skratku CJKNM PU.

Čl. 2

Právne postavenie

1. Centrum vzniklo zlúčením troch celouniverzitných pracovísk: Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry, Ústavu rómskych štúdií a Ústavu maďarského jazyka a kultúry. Centrum bolo zriadené rektorom univerzity po vyjadrení Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove, s platnosťou od 1. decembra 2015.
2. Centrum nemá právnu subjektivitu.

Čl. 3

Poslanie a hlavné úlohy

1. Centrum je vedecko-pedagogickým pracoviskom zameraným na prípravu projektov vzdelávacích programov, študijných plánov, osnov, učebníc, učebných pomôcok a iných vedecko-pedagogických materiálov a na realizáciu študijných programov zameraných na jazyk a kultúru národnostných menšín. Programy v jednotlivých stupňoch vysokoškolského štúdia sa realizujú v spolupráci s fakultami univerzity.
2. Centrum uskutočňuje synchrónny a diachrónny vedecký výskum v oblasti jazyka, kultúry a histórie, ale aj kultúrnej antropológie a biomedicínaľneho výskumu. Všetky oblasti výskumnej činnosti sa realizujú v interkultúrnych prienikoch a interferenciách menšinových kultúr a kultúry väčšinového národa a to v domácich i medzinárodných kontextoch.
3. Centrum má špecifické poslanie v regionálnych, národných i nadnárodných reláciách.
4. Pre naplnenie svojho poslania definovaného v odsekoch 1, 2 a 3 centrum plní tieto základné činnosti:
 - a) výchovná a vzdelávacia,
 - b) vedecko-výskumná a vývojová,
 - c) koordinačná,
 - d) dokumentačná a informačná.

Čl. 4

Výchovná a vzdelávacia činnosť

1. Výchovná a vzdelávacia činnosť centra vyplýva z koncepcie vedecko-výskumnej činnosti centra a zabezpečuje prenos výsledkov výskumu do vzdelávacieho procesu. Centrum participuje na výchove a vzdelávaní učiteľov najmä pre národnostné školy v Slovenskej republike ako aj prekladateľov, tlmočníkov a kultúrno-osvetových pracovníkov v rámci interkultúrnej komunikácie medzi menšinami a väčšinovým národom.
2. Centrum participuje na výchovno-vzdelávacom procese jednotlivých fakúlt univerzity, s ktorými realizuje medzifakultné študijné programy.
3. Centrum pripravuje projekty aj iných študijných programov so zameraním na jazyky, literatúru a kultúru minoritných skupín prioritne v strednej Európe a v súlade s požiadavkami národnostnej politiky Slovenskej republiky a Európskej únie.
4. Všetci vysokoškolskí učitelia a výskumní pracovníci zaradení v centre aktívne participujú na vyučovacom procese. Podľa potreby môže univerzita prijímať do

vedeckej a pedagogickej činnosti externých lektorov z iných domácich alebo zahraničných univerzít a vedeckých inštitúcií.

5. Centrum konzultuje s vedením fakúlt a s vedením univerzity tvorbu študijných programov, aprobácií a počty študentov v príslušných aprobáciách.

Čl. 5

Vedecko-výskumná a vývojová činnosť

1. Vedecko-výskumná činnosť centra sa koncentruje na interdisciplinárny synchronný a diachrónny výskum menšinových kultúr, ktorý vychádza z metodologickej bázy filológie, kultúrnej histórie, kultúrnej antropológie a biomedicónálnych analýz. Problémy národnostných menšín sa skúmajú v interetnických a interkultúrnych reláciách s medzinárodným presahom a spoluprácou.
2. Vedecko-výskumná činnosť centra vychádza z regionálnych etnických a sociálnych špecifik východoslovenského regiónu, ktoré skúma a prezentuje v národných a medzinárodných reláciách.
3. Výsledky vedecko-výskumnej činnosti centra sa zverejňujú na vedeckých podujatiach a cez publikačné výstupy.

Čl. 6

Koordinačná činnosť centra

1. Koordinačná činnosť centra vychádza z jeho riadiacej a usmerňovacej funkcie.
2. Pri vypracúvaní vedeckých, výskumných a vzdelávacích projektov prihliada centrum na jednotnosť metodiky s ohľadom na špecifické problémy národnostných menšín na Slovensku a v okolitých krajinách.
3. V usmerňovaní vzdelávania a výchovy vo vybraných predmetoch jednotlivých študijných programov centrum úzko spolupracuje s fakultami, inštitútmi a katedrami univerzity a podnecuje, pripravuje a koordinuje vedeckovýskumné projekty v oblasti národnostnej problematiky.
4. Centrum koordinuje spolu s fakultami obsah štúdia spoločného základu v odboroch učiteľstvo a prekladateľstvo a tlmočníctvo.
5. V riadiacej činnosti centra sa počíta aj s aktívnou spoluprácou s inštitúciami zaoberajúcimi sa výskumom dejín a kultúry slovenského národa v koexistencii s národnosťami v Slovenskej republike.

.

Čl. 7

Dokumentačná a informačná činnosť

1. Dokumentačnú a informačnú činnosť zabezpečuje centrum na úrovni univerzity a podľa potreby aj v rámci Slovenskej republiky, susedných krajín či Európskej únie.
2. Centrum vedie dokumentáciu o problematike vzdelávania, kultúry, jazyka, vedeckej a výskumnej činnosti národnostných menšín pre potreby vlastné, celouniverzitné a celoštátne.
3. Centrum buduje pre potreby zamestnancov a študentov univerzity knižnicu odbornej literatúry z oblasti jazyka, kultúry a histórie národných menšín.
4. Centrum publikuje vzdelávacie a výskumné materiály, periodickú a neperiodickú literatúru pre potreby zabezpečovania jednotiek vlastných študijných programov, ale aj pre potreby kultúrno-spoločenských organizácií národnostných menšín na Slovensku a v zahraničí.

Čl. 8

Medzinárodná spolupráca

1. Centrum nadväzuje medzinárodnú spoluprácu s inštitúciami podobného zamerania. Zapája sa do medzinárodných vzdelávacích a výskumných projektov zameraných na národnostnú problematiku.
2. Pre podporu svojej činnosti centrum získava prostriedky od domácich a zahraničných sponzorov, fondov, nadácií, spolkov.

Čl. 9

Organizačná štruktúra

1. Zamestnancami zaradenými v centre sú vysokoškolskí učitelia, výskumní pracovníci a ostatní zamestnanci.
2. Organizačnú štruktúru centra tvoria:
 - a) Riadiace zložky:
 - aa) Riaditeľ centra
 - b) Riadené vedecko-pedagogické zložky:
 - ba) Ústav rusínskeho jazyka a kultúry
 - bb) Ústav maďarského jazyka a kultúry

- bc) Ústav rómskych štúdií.
- c) Riadené administratívne zložky:
 - ca) Referát pre vedecko-výskumnú činnosť
 - cb) Referát pre vzdelávanie

Čl. 10

Vzťah centra a ústavov

1. Centrum vzniklo zlúčením troch celouniverzitných pracovísk: Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry, Ústavu rómskych štúdií a Ústavu maďarského jazyka a kultúry, kvôli efektívnejšej logistike, organizácii činností a zjednoteniu pomenovania jednotlivých pracovísk.
2. Súčasťou centra sú riadené ústavy, ktoré si zachovávajú autonómne postavenie najmä v oblasti špecifik, ktoré majú vedecko-pedagogický i celospoločenský charakter podľa čl. 11 tohto štatútu.
3. Vzťah centra k ústavom je založený na princípe subordínácie a koordinácie v oblastiach vzdelávania i vedecko-výskumnej činnosti smerujúc k efektívnejšej realizácii poslania a hlavných úloh ústavov, centra i univerzity.

Čl. 11

Rozsah pôsobnosti

1. Rozsah pôsobnosti centra je daný jeho poslaním a hlavnými úlohami a je upravený vo vnútorných predpisoch univerzity a v tomto štatúte.
2. Do pôsobnosti rektora univerzity patrí najmä:
 - a) organizačná štruktúra centra po vyjadrení Akademického senátu univerzity,
 - b) určovanie počtu a štruktúry pracovných miest zamestnancov zaradených v centre,
 - c) uzatváranie, zmeny a skončenie pracovného pomeru so zamestnancami zaradenými v centre,
 - d) pridelovanie finančných prostriedkov centru a kontrola nakladania s finančnými prostriedkami,
 - e) hodnotenie úrovne vzdelávacej, výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti centra.

3. Do samosprávnej pôsobnosti centra patrí najmä:
- a) určovanie zamerania vzdelávacej, výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti centra v súlade s dlhodobým zámerom univerzity a potrebami národnostných menšín,
 - b) organizovanie vzdelávacej, výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti,
 - c) rozvoj zahraničných vzťahov a aktivít v oblastiach pôsobnosti centra,
 - d) spolupráca s inými právnickými osobami a fyzickými osobami,
 - e) vykonávanie podnikateľskej činnosti v rozsahu a za podmienok určených vo vnútornom predpise univerzity,
 - f) efektívne a hospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami účelovo pridelenými univerzite Ministerstvom školstva SR na činnosť centra, s finančnými prostriedkami pridelenými centru z rozpočtu univerzity a s finančnými prostriedkami, ktoré centrum získalo na plnenie svojich úloh z iných zdrojov.
4. Do samosprávnej pôsobnosti ústavov patrí najmä:
- a) príprava projektov vzdelávacích programov, študijných plánov, osnov, učebníc, učebných pomôcok a iných vedecko-pedagogických materiálov na realizáciu študijných programov,
 - b) vedecký výskum a vývoj v oblasti rusinistických štúdií, hungaristiky, rómskej národnostnej menšiny (jazyk, literatúra, kultúra, umenie, divadlo, etnografia, konfesia, školstvo, masmédiá, história, národná identita..),
 - c) v záujme zvyšovania kvality vysokoškolského štúdia v rámci akreditovaných študijných programov ústavy budujú Knižnicu vo fyzickej a digitálnej forme.

Čl. 12

Vzťah centra k ostatným súčastiam univerzity

1. Vzťah centra k ostatným súčastiam univerzity je založený na zásadách vzájomnej spolupráce pri zabezpečovaní hlavných úloh univerzity a centra.
2. Vo vzťahu k ostatným súčastiam univerzity za centrum vystupuje riaditeľ centra. Riaditeľ je pozývaný na zasadnutia Akademického senátu univerzity, Vedeckej rady univerzity, kolégia rektora, kolégia kvestora, kolégií dekanov fakúlt a na iné pracovné porady, ak tieto orgány prerokovávajú záležitosti súvisiace s činnosťou a poslaním centra.
3. Centrum sa podieľa na vzdelávacej činnosti v rámci študijných programov uskutočňovaných na fakultách a v prípade potreby zabezpečuje celouniverzitné vzdelávanie vo vymedzenej oblasti svojej činnosti.

4. Rektorát univerzity zabezpečuje pre centrum personálnu agendu, ekonomickú agendu, právnu agendu, investičnú činnosť, verejné obstarávanie, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a požiarnu ochranu, evidenciu majetku.

Čl. 13

Zásady hospodárenia

1. Základom hospodárenia centra je univerzite účelovo pridelený objem finančných prostriedkov z rozpisu dotácie Ministerstva školstva Slovenskej republiky, finančné prostriedky pridelené centru z rozpočtu univerzity a z iných zdrojov v príslušnom kalendárnom roku.
2. Financovanie výskumnej a pedagogickej činnosti centra okrem prostriedkov podľa odseku 1 je viaczdrojové:
 - a) z grantov výskumu a vývoja získaných v agentúrach výskumu a vývoja a iných podporných zdrojov vedy v Slovenskej republike a v zahraničí,
 - b) z grantov pre rozvoj kultúry národnostných menšín Ministerstva kultúry Slovenskej republiky,
 - c) z grantov pre národnostné školstvo Ministerstva školstva Slovenskej republiky,
 - d) zo zahraničných grantov na podporu rozvoja jazykov, kultúr a školstva národnostných menšín,
 - e) z podnikateľskej činnosti v zmysle Zásad na vykonávanie podnikateľskej činnosti na Prešovskej univerzite v Prešove.
3. Hospodárenie s finančnými prostriedkami, s hmotným a nehmotným majetkom sa riadi vnútornými predpismi univerzity.

Čl. 14

Záverečné ustanovenia

1. Tento štatút bol prerokovaný v Akademickom senáte Prešovskej univerzity v Prešove dňa 17. mája 2016
2. Štatút nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpísania rektorom Prešovskej univerzity v Prešove.

V Prešove

prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.,
rektor

